

**Проект Глобального Екологічного Фонду
«Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному
управлінню водними ресурсами в басейні річки Дністер»**

**ПРОТОКОЛ ЗАКЛЮЧНОГО СЕМІНАРУ
«Дослідження поточного стану хвостосховищ в басейні річки Дністер»**

м. Київ

22 січня 2019 року

Учасники:

Міністерство екології та природних ресурсів України, Міністерство сільського господарства, регіонального розвитку та навколишнього середовища Республіки Молдова, Державне агентство водних ресурсів України, Дністровське басейнове управління водних ресурсів, Координатор проектів ОБСЄ в Україні, Департамент екології та природних ресурсів Львівської ОДА, Управління екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА, Державна екологічна інспекція у Львівській області, ДП «Роздільське гірничо-хімічне підприємство «Сірка», ТОВ «ЗОРЕМА ВЕСТ», ДП «Калуська ТЕЦ-Нова», ПАТ «Укрнафта», ДТЕК Енерго, команда проекту ГЕФ.

Учасники заключного семінару під час обговорення результатів дослідження стану хвостосховищ та їх впливу на прилеглу територію басейну річки Дністер, **відзначили:**

- незадовільний поточний стан хвостосховищ у басейні Дністра, що представляє серйозну загрозу для навколишнього середовища внаслідок порушення правил експлуатації та можливих аварій на цих об'єктах;
- неналежне ведення обліку хвостосховищ як місць видалення відходів, та видів і кількості відходів, що зберігаються на цих об'єктах;
- необхідність контролю технічного стану споруд хвостосховищ та облаштування мережі моніторингу рівня забруднення ґрунтів, поверхневих та підземних вод в зоні розташування цих об'єктів;
- соціально-економічні аспекти експлуатації хвостосховищ, пов'язані з фінансовим навантаженням на збанкрутілі державні підприємства, а саме:
  - зростання заборгованості через зобов'язання відшкодувати пільгові пенсії за минулі періоди;
  - зростання заборгованості за нарахування орендної плати за земельні ділянки, зайняті накопичувачами відходів минулого виробництва;
  - відсутність коштів на проведення закриття недіючих об'єктів та рекультивації порушених земель;

- відсутність представників Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Міністерства соціальної політики України, запрошених до участі в обговореннях зазначених соціально-економічних питань;
- недостатність державної підтримки безпечної та економічно доцільної експлуатації хвостосховищ;
- необхідність комплексного вирішення проблеми функціонування таких небезпечних об'єктів в рамках імплементації положень Водної Рамкової Директиви та Директиви 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості;
- потенційний вплив хвостосховищ на навколишнє середовище у транскордонному контексті та необхідність прийняття спільних рішень на міжнародному рівні;
- необхідність продовження досліджень поточного стану всіх виявлених хвостосховищ в межах території басейну Дністра, щодо яких не встановлена інформація про вид і об'єм відходів, що зберігається.

Після обговорень соціально-економічних питань експлуатації хвостосховищ та розгляду рекомендацій до Плану управління річковим басейном Дністра, учасники **вирішили:**

ПРОПОЗИЦІЇ ЗАКЛЮЧНОГО СЕМІНАРУ

Міністерству екології та природних ресурсів України:

1. Прискорити процес виконання зобов'язань щодо апроксимації національного законодавства України до законодавства ЄС в частині імплементації положень Директиви 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості. Розробка нової законодавчої бази має включати положення щодо планів управління промисловими відходами підприємств, інвестиційних фондів підприємств та екологічного страхування.
2. Звернутися до Державної служби геології та надр України із пропозицією облаштування мережі моніторингу впливу хвостосховищ на масиви підземних вод в рамках реалізації положень Водної Рамкової Директиви.
3. Розглянути питання внесення змін у національне законодавство щодо вимог проведення моніторингу навколишнього природного середовища на етапі після закриття хвостосховищ.
4. Ініціювати перегляд ведення реєстру місць видалення відходів задля покращення оперативного збору актуальних даних з метою прийняття управлінських рішень.

Міністерству сільського господарства, регіонального розвитку та навколишнього середовища Республіки Молдова:

5. Включити до порядку денного засідання Комісії зі сталого використання та охорони річки Дністер питання безпечної експлуатації хвостосховищ, розташованих в межах басейну річки Дністер.

**Департаменту екології та природних ресурсів Львівської ОДА та
Управлінню екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА:**

6. Звернутися до Кабінету Міністрів України щодо розгляду законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України (щодо пільгового пенсійного забезпечення окремих категорій осіб)» з метою врегулювання питання зростання заборгованості збанкрутілих підприємств по відшкодуванню пільгових пенсій за минулі періоди.
7. Провести уточнення поточних реєстрів місць видалення відходів із включенням інформації щодо всіх багатотоннажних накопичувачів рідких промислових відходів (хвостосховищ, шламонакопичувачів, золовідвалів, шлаковідвалів, відстійників, тощо).
8. Залучати органи місцевого самоврядування до обговорень практичних заходів щодо запобігання та зменшення негативного впливу хвостосховищ на навколишнє середовище.
9. Залучати представників Державної служби України з надзвичайних ситуацій до обговорень заходів щодо запобігання виникненню аварійних ситуацій на хвостосховищах та питань удосконалення процедур ідентифікації та паспортизації цих потенційно небезпечних об'єктів.

Департаменту екології та природних ресурсів Львівської ОДА

10. Звернутись до Кабінету Міністрів України та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо пошуку шляхів реалізації проекту розбудови Новороздільського індустріального парку на території ДП «Сірка» відповідно до розробленого у 2013-2015 роках пакету проектно-технічної документації задля залучення інвестицій, створення нових робочих місць та забезпечення наявності коштів на підтримання екологічної безпеки території ДП «Сірка».

Управлінню екології та природних ресурсів Івано-Франківської ОДА:

11. Надати фахівцям проекту ГЕФ результати моніторингу навколишнього середовища в зоні Калуського гірничопромислового комплексу.

Дністровському басейновому управлінню водних ресурсів:

12. Розглянути можливість розташування нових точок дослідницького моніторингу поверхневих вод максимально близько до місць розташування хвостосховищ.
13. Розділити заходи щодо захисту масиву вод від негативного впливу хвостосховищ у Плані управління річковим басейном Дністра на коротко-, середньо- та довгострокові, із залученням обласних та місцевих коштів екологічних фондів для державних підприємств.
14. Провести опитування місцевого населення в зоні діяльності Бурштинської ТЕС для подальших досліджень впливу діяльності об'єкту на якість джерел водопостачання.

Басейновій раді Дністра:

15. Запросити на чергове засідання Басейнової ради Дністра представників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, обласних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та підприємств-операторів хвостосховищ задля обговорення питань захисту масиву вод від негативного впливу хвостосховищ.
16. Під час обговорень питань безпечної експлуатації хвостосховищ басейну Дністра розглянути питання зниження фінансового навантаження на збанкрутілі державні підприємства, а також питання переробки відходів як вторинної сировини (пошуку технологій, залучення інвестицій, використання в сільському господарстві або будівництві), та використання недіючих об'єктів як місць захоронення відходів діючих підприємств.

Команді проекту ГЕФ:

17. Надати результати досліджень поточного стану хвостосховищ в басейні річки Дністер до Івано-Франківської та Львівської обласних державних адміністрацій.
18. Продовжити дослідження поточного стану всіх виявлених хвостосховищ в межах території басейну Дністра.